

Številka:
Datum: 28. 4. 2009

**Ministrstvo za gospodarstvo
Direktorat za elektronske komunikacije
Kotnikova 5**

1000 Ljubljana

Zadeva: Stališče Informacijskega pooblaščenca glede predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-B; EVA 2009-2111-0018, št. 007-2/2009- 32)

Spoštovani!

Na podlagi prvega odstavka 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/2007 - uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju ZVOP-1-UPB1) vam v skladu z dogovorom sprejetim 17. 4. 2009 na skupnem sestanku, posredujemo še stališče Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju: Pooblaščenec) z vidika njegovih pristojnosti glede ustavno zagotovljenega varstva osebnih podatkov v zvezi s predlaganimi spremembami Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-B, EVA 2009-2111-0018) v delu, ki se nanaša na snemanje in shranjevanjem telefonskih klicev in drugih elektronskih komunikacij v zavodih za prestajanje kazni zapora.

Spremembe 103. člena ZEKom-UPB1

V 103. členu se za petim odstavkom dodata nova šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

(6) Ne glede na določbe petega odstavka tega zakona lahko zakoniti zastopnik sodišča, policije in zavoda za prestajanje kazni zapora na podlagi ocene ogroženosti ter potrebe po dodatnih varnostnih ukrepih za zagotovitev varnosti ljudi ter varnosti premoženja in podatkov, uvede ukrepe varovanja s snemanjem in shranjevanjem elektronskih komunikacij.

(7) Pri uvedbi ukrepa varovanja iz prejšnjega odstavka s snemanjem in shranjevanjem elektronskih komunikacij se smiselno uporabljajo določbe tega zakona. Ukrep se sme nanašati le na zunanje elektronske komunikacije (kot na primer: telefonski klici, elektronska pošta, faksimilna sporočila, glasovna pošta, storitev SMS, internetna telefonija), ki se posredujejo na službena sredstva elektronskih komunikacij.

Dosedanji šesti odstavek postane deveti odstavek.

Dosedanji sedmi odstavek postane osmi odstavek.

Dosedanji osmi in deveti odstavek postaneta deseti in enajsti odstavek.

ČISTOPIS:

(1) Zaupnost komunikacij se nanaša na:

1. vsebino komunikacij;
 2. podatke o prometu in lokacijske podatke, povezane s komunikacijo iz prejšnje točke tega odstavka;
 3. dejstva in okoliščine v zvezi s prekinitvijo povezave ali s tem, da povezava ni bila vzpostavljena.
- (2) Operater in vsakdo, ki sodeluje pri zagotavljanju in izvajanju njegove dejavnosti, je dolžan varovati zaupnost komunikacij tudi po prenehanju opravljanja dejavnosti, pri kateri jo je bil dolžan varovati.
- (3) Zavezanci iz prejšnjega odstavka smejo pridobiti informacije o komunikacijah iz prvega odstavka tega člena le v obsegu, ki je nujno potreben za izvajanje določenih javnih komunikacijskih storitev, in smejo te informacije uporabljati ali posredovati drugim le zaradi izvajanja teh storitev.
- (4) Če morajo operaterji v skladu s prejšnjim odstavkom pridobiti informacije o vsebini komunikacij, posneti ali shraniti komunikacije in z njimi povezane podatke o prometu, morajo o tem ob sklenitvi naročniške pogodbe oziroma ob začetku izvajanja javne komunikacijske storitve seznaniti uporabnika, informacije o vsebini

komunikacije oziroma komunikacijo pa zbrisati takoj, ko je to tehnično izvedljivo in ko to ni več potrebno za izvedbo določene javne komunikacijske storitve.

(5) Vse oblike nadzora oziroma prestrezanja, kot so poslušanje, prisluškovanje, snemanje, shranjevanje in posredovanje komunikacij iz prvega odstavka tega člena so prepovedane, razen če je to dovoljeno v skladu s prejšnjim odstavkom ali v skladu s 107. do 107.e členom tega zakona oziroma, če je takšna oblika nadzora oziroma prestrezanja nujno potrebna za prenos sporočil (npr. faksimilna sporočila, elektronska pošta, elektronski predali, glasovna pošta, storitev SMS).

(6) *Ne glede na določbe petega odstavka tega zakona lahko zakoniti zastopnik sodišča, policije in zavoda za prestajanje kazni zapora na podlagi ocene ogroženosti ter potrebe po dodatnih varnostnih ukrepih za zagotovitev varnosti ljudi ter varnosti premoženja in podatkov, uvede ukrepe varovanja s snemanjem in shranjevanjem elektronskih komunikacij.*

(7) *Pri uvedbi ukrepa varovanja iz prejšnjega odstavka s snemanjem in shranjevanjem elektronskih komunikacij se smiselno uporabljajo določbe tega zakona. Ukrep se sme nanašati le na zunanje elektronske komunikacije (kot na primer: telefonski klici, elektronska pošta, faksimilna sporočila, glasovna pošta, storitev SMS, internetna telefonija), ki se posredujejo na službena sredstva elektronskih komunikacij.*

(8) Ne glede na določbe petega odstavka tega člena je dovoljeno tudi snemanje komunikacij in z njimi povezanih podatkov o prometu v okviru zakonite poslovne prakse z namenom, da se zagotovi dokaz o tržni transakciji ali katerikoli drugi poslovni komunikaciji, ali v okviru organizacij, ki sprejemajo klice v sili, zaradi njihove registracije, identifikacije in reševanja.

(9) Naročnik ali uporabnik, ki ima podlago v tem ali drugem zakonu, lahko komunikacijo snema, vendar mora pošiljatelja oziroma prejemnika komunikacije o tem obvestiti ali pa delovanje snemalne naprave prilagoditi tako, da je o njenem delovanju pošiljatelj oziroma prejemnik komunikacije obveščen (npr. avtomatski odzivniki).

(10) Uporaba elektronskih komunikacijskih omrežij za shranjevanje podatkov ali pridobitev dostopa do podatkov, shranjenih v terminalski opremi naročnika ali uporabnika, je dovoljena samo pod pogojem, da je bil naročnik ali uporabnik predhodno jasno in razumljivo obveščen o upravljavcu in namenih obdelave teh podatkov. Naročnik ali uporabnik ima pravico, da zavrne takšno obdelavo ali izrazi soglasje.

(11) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka je dovoljeno tehnično shranjevanje podatkov ali dostop do njih izključno za namen opravljanja ali lajšanja prenosa sporočila prek elektronskega komunikacijskega omrežja, ali če je nujno potrebno za zagotovitev storitve informacijske družbe, ki jo naročnik ali uporabnik izrecno zahteva.

Snemanje komunikacij v zavodih za prestajanje kazni

Pooblaščenec je bil seznanjen s težavami glede snemanja komunikacije v zavodih za prestajanje kazni in je ob preučitvi vseh pravnih podlag, ki omogočajo snemanje komunikacij, prišel do zaključka, da so predpisi, ki tematiko urejajo, medsebojno neusklajeni, in sicer gre za ZEKom in Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/2006 – uradno prečiščeno besedilo in 76/2008, v nadaljevanju: ZIKS-1). Ob trenutno veljavni ureditvi Pooblaščenec meni, da za odrejanje snemanja komunikacij v zavodih na način kot ga določata šesti in sedmi odstavek 75. člena ZIKS-1, ni ustrezne pravne podlage, saj ZEKom, na katerega se ZIKS-1 izrecno sklicuje, ne omogoča snemanja v primerih, kot jih ureja trenutno veljavni ZIKS-1.

Po mnenju Pooblaščenca bi bilo potrebno ustrezno spremeniti veljavno zakonodajo, ki to področje ureja, da bi določbi šestega in sedmega odstavka 75. člena ZIKS-1 sploh lahko zaživele.

Pooblaščenec meni, da bi bilo sistemsko bolj pravilno, če bi se v obravnavanem delu spremenil ZEKom in ne ZIKS-1, saj bi na tak način zadevna tematika ostala urejena v enem sistemskem zakonu, na katerega bi se področni zakoni le sklicevali.

Posledično spremeniti 73.c člena Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08), in sicer:

x. člen

V prvem odstavku 73.c člena Zakona o sodiščih (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08) se črta besedilo »s snemanjem in shranjevanjem elektronskih komunikacij«.

Drugi odstavek se črta.

Dosedanji tretji, četrti in peti postanejo drugi, tretji in četrti odstavek.

x. člen

Končna določba

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati šesti in sedmi odstavek 75. člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo in 76/08).

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec:

Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka

Vročiti:

- Naslovniku navadno in po elektronski pošti na gp.mg@gov.si
- Arhiv, tu.

V vednost:

- Agencija RS za pošto in elektronske komunikacije – info.box@apek.si
- Ministrstvo za notranje zadeve – gp.mnz@gov.si
- Ministrstvo za pravosodje, Župančičeva 3, 1000 Ljubljana.